

Makitibi ki Pol ndangi adi Galati je

Ta ki do makitibi ti ki Pol ndangi adi Galati je

Bal bu mita kate no koji Jaju, dije ki bari-de Salti Gol je awi biti teji Aji ti ki du (bone bari-e Turki ki Aji ti), ba uwai lo kisi isi ti noo. NGA ninga dije madi ki gin koji ti laɗe a bari-de Galati je. Galati je isi donangi ti ki e basi kadi be bo ti ki bone bari-e Akara.

Loki Pol aw mba lene ki ko joo mba kilə mbe Poy Ta ki Maji a tee rɔde ti (Knjk 16.6), ki madi je adi mede Jaju Kirisi. Mba ki ko mita ka Pol aw tee rɔde ti bay to (Knjk 18.23).

Ne kare, go Pol ti, dije madi ki rangi awi teji rɔde ti, ndoi-de kadi ai ki ai Jipi je al, a uni go Kirisi kin, maji kadi tali rɔde go ndu-kun ti la Jipi je, ki bo ngay, maji kadi ijai motide. Na Pol oo kadi e kin e ne ndo ki go rabe ti al. Re e be ba, ki go ndil ti, a ra kadi Galati je ki nje kun go Kirisi kin a tali ba la ndu-kun ki sobi do Jipi je. E be a, loki Pol, domaji a a isi Epaji ti, a oo kadi Galati je isi sangi kadi tali rɔde go ne ndo ti ki go rabe ti al kin ba, to rɔe ngay adi ndangi makitibi kin adi-de.

NGA ninga, kadi ta Pol tal-n ki Galati je, re sade do rabi ti ki rojeti, ila jine do ne je ti mita kadi gari:

Ol-de ta ki do rone ti e wa, adi e kadi ki tal adi mene Jaju Kirisi nim; ndu ki nje kaw-naa je ki Jorijalam adi-e taki e go rabe ti al kadi daw inda tugi do nje kun go Kirisi ti ki ai Jipi je al kadi tali rɔde go ndu-kun ti la Jipi je nim; ndu kasi-naa

al lade ai ki Piyar do tal ti ki Piyar ge tal rone go ndu ti lade ki adi kin nim. Pol al Galati je adi gari taki n-aw ki togi mba kilə-n mbe Poy Ta ki Maji, ningə a do ti noo əl-de taki e Baəe Jəju Kirisi wa ə adi-ne togi kin, adi n-e nje kaw kilə lə Jəju Kirisi to (1-2).

A do ndu Luwə ti me Kilə-mindi ti ki kəke, əl-n-de taki e ki rəbi tal rə go ndu-kun ti ba dəw a ingə-n kaji al, nə e ki go rəbi kadi-me Jəju Kirisi ə dəw a ingə-n kaji (3-4).

Pol tal ta ta ləne ki dəji ki dəji-de kadi njiyəi ki me ndigi lade gin togi ti lə NDil Luwə, tadə e NDil Luwə ə ində ne je ki sigi ki kadi dəw ra adi nəl Luwə (5-6).

Səbi kadi njé kaw-naa je ki ra, ə se nje kun go Kirisi ki ra, oo do ndu kin, ə un ra-n kilə ki ngame ki kare, kadi teə gin bəə ti lə ndu-kun je pəti.

Kuwəji-naa

¹ Mi Pol ki nje kaw kilə lə Jəju Kirisi, ki nje kaw kilə lə Luwə ki Bawje ki adi Jəju Kirisi i taa dan njé koy je ti ə m-ndangi makitibi kin. Ki rəjeti, mi nje kaw kilə ki go ndigi ti lə dije al, taa ki takul dəw madi al to.

² Je ki ngakom je pəti ki əi səm naa ti ne, j-uwə jisi səi njé kaw-naa je ki isi dənangi Galasi ti✧.

³ Ji dəji kadi Bawje Luwə ai ki Baəe ləje Jəju Kirisi adi me-maji ki kisi-maje lade e naa ti səsi.

⁴ Jəju ki, e wa ilə rone kə gangi-n dəje mba kadi Luwə iyə-n go majal je ləje kə, kadi tə taa-n-je gin togi ti lə majal ki dənangi ti ne. Jəju Kirisi ra be mbata e go ndigi ti lə Bawje Luwə.

✧ 1:2 Knjk 16.6

⁵ Kadi j-ilai toji do Luwa ti ki dokagilo je ki dokagilo je. *Amen!

Poy Ta ki Maji e kare ba

⁶ E Luwa a bar sasi ki takul Kirisi ki ra sasi maji, nga ban be a, itali gidisi kalangi ba adi-e, a itali rasi go poy ta ti ki rangi yo a[☆]? E ne ki ati-m bal ngay.

⁷ A oi taki Poy Ta ki Maji ki rangi to noo bay, na Poy Ta ki Maji ki rangi goto. E dije par a isi yati dasi ki ne ndo je lađe ki rangi, mba kadi n-yatii gin Poy Ta ki Maji la Jaju Kirisi.

⁸ Kin a re daw madi ki rangi, a se e-n je wa, a se malayka ki dora ti, re ila sasi mbe poy ta ki to ta dangi ki e ki j-il sasi mbee kin ninga, kadi dawe kin Luwa man-e.

⁹ Ta kin j-al sasi ngata, na m-tal m-re do ti ngasine kadi m-al sasi bay: re daw madi ila sasi mbe poy ta ki to ta dangi ki e ki ingai kin ninga, kadi dawe kin Luwa man-e.

¹⁰ Ninga ki ngasine kin, m-isi m-sangi kadi m-inga maji ro Luwa ti bi m-isi m-sangi kinga maji ro dije ti al. M-isi m-sangi kadi m-nal dije al. Re m-isi m-sangi kadi m-nal dije bay ninga, m-a mi nje ra kilal ba la Kirisi al.

Poy Ta ki Maji ki j ro Kirisi ti

¹¹ M-al sasi madi igari ngakom je, taki Poy Ta ki Maji ki m-il sasi mbee kin e ta la daw al.

¹² Ninga e Jaju Kirisi a tee ki dae adi-m m-igar, bi e daw madi ba adi-m al, taa e daw madi ba ndo-m al to.

¹³ M-gar kadi oi poy kilal ram je ki m-ra dokagilo ti ki kate mi-n me kuji ra ne ti la Luwa, ki *Jipi je isi

☆ 1:6 2.3-5, 12-14

rai kin bəti. M-ində kəm njé kaw-naa je ndoo kində ki al də maji, taa m-sangi kadi m-tuji-de kə tə.

14 Me kuji ra Luwə ti, ki Jipi je isi rai, m-ra yam madi əti bəl, itə ya madim Jipi je ki bəl koji-de e naa ti səm. M-ra m-itə-de tadə m-tingə bil mbata ne jibəl be lə kam je☆.

15 Nə Luwə ki ər-m ində-m ta dangi loki mi-n me kom ti bəy, bar-m ki go me-maji ti lie.

16 Ningə, loki Luwə oo maji, ə tee ki də NGonne adi-m, mba kadi m-ilə mbəe gin dije ki əi Jipi je al, m-aw m-taa ta koji rə dəw madi ti al☆,

17 taa, m-aw Jorijaləm ti m-ingə njé je ki əi njé kaw kilə je ki kəte nəm ti al nim tə. Kalangi ba, m-i taa m-aw dənangi Arabi ti, taa m-təl m-re Damasi ti.

18 Bal mitə go ti bəy taa, m-aw Jorijaləm ti kadi m-gər Piyər, m-isi rəe ti ndə dəgi gide e mi☆.

19 Ningə lo kin ti, m-o nje kaw kilə madi ki rangi al. Dəw ki m-o-e e Jaki☆ ki ngokə Bəbe.

20 Ki nə Luwə ti, ta ki m-ndangi m-adi səsi kin e ta ki rəjeti bi m-əl ta ngom al.

21 Go ti m-əti m-aw dənangi Siri ti ki dənangi Silisi ti.

22 Nə dəkagiloe ti kin, njé kaw-naa je lə Kirisi ki dənangi Jude ti ooi darəm ki kəmde al.

23 Poy ta ləm par ə ooi ki ndu mbə əi nə: «Dəw ki kəte isi ində kəmje ndo ka, basine kin e wa nga ə a ilə mbə Poy Ta ki Maji ki kadi dije adi mede Kirisi, ki ndə ki ndigi kadi n-tuji kə ka.»

24 Lo kin ti, iləi təji də Luwə ti mbata ləm.

☆ **1:14** 13-14: Knjk 8.3; 22.3-5; 26.9-11 ☆ **1:16** 15-16: Knjk 9.3-6; 22.6-10; 26.13-18 ☆ **1:18** Knjk 9.26-30 ☆ **1:19** 2.9; Knjk 15.13

2

Kingə-naa lə njé kaw kilə je Jorijaləm ti

¹ Bal dɔgi gide e sɔ go ti, m-təl m-aw Jorijaləm ti gogi bəy. J-aw naa ti ki Barnabasi. Madi Titi aw səje naa ti tɔ✧.

² M-təl m-aw Jorijaləm ti gogi tado Luwə tee ki dɔ adi-m kadi m-aw gogi. M-aw m-bar njé kər nɔ njé kaw-naa je ki Jorijaləm ti, ki dije ooi ta ləde, dam kare, m-ər-de gin Poy Ta ki Maji ki m-isi m-ilə mbeɛ dan dije ti ki əi *Jipi je al. M-ər-de gine be mba kadi kilə je ki m-ra kəte ki e ki nay kadi m-ra bəy kin e ki ndangi kare al.

³ Madi kiləm Titi ki e səm e Girəki, nə dəw madi ki ində gu dɔe ti kadi ijə mətine goto.

⁴ Ta lə kijə mətɪ, e ta lə ngakɔ je je ki ngom✧, ki rəi uri danje ti ki go ngəy ə gei kadi tə Titi ijə mətine. Dəwe je kin rəi uri danje ti kadi n-gəri gin taa kiyə taa ləje ki Jəju Kirisi taa-je iyə-je taa. NDigi kadi je bəə je gin ndu-kun ti.

⁵ Nə ngon dəkagilo ki ndəy be ka j-iyə j-adi-de kadi dumi dɔje al. Be mba kadi ta ki rɔjetɪ lə Poy Ta ki Maji kin to-n lo tone ti mbata ləsi.

⁶ Nɪngə dije ki əi njé kər nɔ njé kaw-naa je, ki əi je ə əi dije ki ndəge je isi ooi ta ləde, usi-m dɔ ke ki boy ti ləde al. Tado Luwə oo dəw madi təkɪ e ki ngay itə made al. Nɪngə dije ka kin indəi gu dəm ti kadi m-ra ne madi ki rangi al tɔ.

⁷ Ne kare ki gəri, gəri kadi Luwə ə adi-m kilə kilə mbe Poy Ta ki Maji dan dije ti ki əi Jipi je al. Adi-m təkɪ adi-n Piyər e nje kilə mbe Poy Ta ki Maji dan Jipi je ti ka kin be tɔ.

✧ 2:1 Knjk 11.30; 15.2 ✧ 2:4 1.7

⁸ Luwə ində Piyər adi e nje kaw kilə rə Jipi je ti, ə ində-m adi mi nje kaw kilə rə dije ti ki əi Jipi je al tə.

⁹ Jaki nim, Piyər nim, Ja nim ə əi dije ki ndəge je ooi-de kadi əi təgi njé kaw-naa je. Ningə əi je wa kin ka gəri kadi ki rəjeti, Luwə ə ilə kilə kin jim ti, ki go me-maji ti lie. E be ə, adi-je ji kəde adi j-uwə təkɪ ndude e naa ti səje kadi je j-aw rə dije ti ki əi Jipi je al ə əi je awi rə Jipi je ti tə.

¹⁰ Ne ki dəji-je, e kində kəm go njé ndoo je ti. Ningə e kin e ne ki m-ində kəm go ti maji m-isi m-ra tə[☆].

Pol ndangi Piyər me be bo ti ki Atiyosi

¹¹ Loki Piyər re Atiyosi ti[☆], ra ne ki go rəbe ti al, adi m-ndange ta kəm dije ti.

¹² M-ndange, tadə, kəte nə kadi dije madi ki Jaki ilə-de rəi tēi rəde ti, Piyər uso ne naa ti ki dije ki əi *Jipi je al. Nə loki dije kin rəi tēi rəde ti, Piyər ər rone gogi, mbati kuso ne ki dije ki uso səde ne kəte ka kin. MBati kuso səde ne, tadə bəl njé kijə mətide ki oo-de.

¹³ Ra adi njé kaw-naa je ki nə je ki əi Jipi je, ndaji Piyər me tulə rə naa ti kin tə. Biti kadi Barnabasɪ wa ki dəne osi me hal kadi kəm-naa ti ləde ka kin tə.

¹⁴ Loki m-o kadi ne rade un go rəbi ki rəjeti lə Poy Ta ki Maji al, m-əl Piyər ta kəm dije pəti m-ə nə: «Re j ki j Jipi, iyə ne ra Jipi je, ə ira ne lə Jipi je al, e go ti al kadi ində gu də dije ti ki əi Jipi je al kadi rai ne lə Jipi je.»

¹⁵ J-əi ningə, j-əi Jipi koji be je, bi j-əi ndəgi dije ki njé ra majal je kam al.

☆ **2:10** Knjk 11.29-30 ☆ **2:11** Knjk 11.19-26

16 Ji gər kadi Luwə tidə dəw dəw ti ləne ki takul kadi-me Jəju Kirisi par, bi ki go rəbi ra go ndu-kun ti lə *Moji al. E be ə, je wa ka, j-un meje j-adi Jəju Kirisi mba kadi Luwə ər-n ta dəje ti. Ɔr ta dəje ti ki go rəbi kadi-me Kirisi bi ki go rəbi təl rə go ndu-kun ti lə Moji al. Tadə dəw kare ki Luwə a ər ta dəe ti ki go rəbi təl rə go ndu-kun ti lə Moji goto✧.

17 Kin ə re, je Jipi je, ji sangi rəbi kadi Luwə ər-n ta dəje ti ki go rəbi kadi-me Kirisi ningə, təji kadi je njé ra majal je tə ndəgi dije ki əi Jipi je al be tə. Ə se e kin təji kadi Kirisi e nje ra kilə lə majal wa? Jagi e be al.

18 Ningə, re m-təl m-aw go ndu-kun je ti ki m-iyə-de kə kəte kin bəy ə, mi wa m-təji kadi mi nje kal də ndu-kun.

19 Ki əji də ndu-kun, m-oy koy ki e ndigi lə ndu-kun, mba kadi m-isi ki dəm taa mbata lə Luwə. Mi ki bə kagi-dəsi ti naa ti ki Kirisi.

20 Ningə kisi-m ki dəm taa, e mi ə m-isi ki dəm taa al, nə e Kirisi ə isi me darəm ti. Kisi-m ki dəm taa dəw ti, m-isi me kadi-me NGon Luwə ti. NGon Luwə ki ndigi-m ə adi rəne mbata ləm.

21 Ningə, m-ndigi kadi ra maji lə Luwə kin e ne ki kə kare al. Tadə re e ki go rəbi təl rə go ndu-kun ti lə Moji ə Luwə ər-n ta də dəw ti ningə, koy lə Kirisi e ne ki ndangi kare ba.

3

NDu-kun ki kadi-me

1 Səi dije ki Galati, ti dəsi a dana al! Dəsi a dana al, tadə j-ər səsi gin koy lə Kirisi də kagi-dəsi ti ay njay

✧ 2:16 Rm 1.17; 3.20, 22; Pa je 143.2

ta kəmsi ti adi oi, ə itəli adi dəw madi ki rangi re yəl səsi.

² M-əl səsi ne kare madi igəri: E mbata Poy Ta ki Maji ki itaai, ə adi mesi kin, ə Luwə adi-n səsi NDil Luwə bi e mbata ra go ndu-kun ti lə *Moji al.

³ Dəsi a dana al! Lo kilə ngire ti, uwəi kul NDil Luwə, ningə ki basine kin igəi kadi uwəi kul rəsi ngata.

⁴ NGA kə ki ingəi bore be kin kadi e kare ki dangi a? A e go ti al kadi e kare ki ndangi.

⁵ Luwə adi səsi NDil ne ki ay njay taa ra ne kəji je ki əti bəl dansi ti tə. Ə se ra be mbata təl ki itəli rəsi go ndu-kun ti lə Moji wa? Jagi e be al, ra mbata taa ki itaai Poy Ta ki Maji ki kadi-me.

Kadi-me lə Abirakam

⁶ E be ə, Luwə tidə-n *Abirakam dəw ti ləne, bar-e-n dəw ki dana, mbata adi mene Luwə✧.

⁷ Səbi kadi igəri maji təki dije ki uni mede adi Kirisi ə əi ngan lə Abirakam ki rəjeti✧.

⁸ Makitibi lə Luwə əl ta bəl ngay kəte təki dije ki əi *Jipi je al, Luwə a tidə-de dije ti ləne ki takul kadi-me ləde. Poy Ta ki Maji kin e ki kəl Abirakam təki Luwə a njangi də dije pəti ki dənangi ti ne ki takule✧.

⁹ E be ə, njé ki adi mede, Luwə a njangi dəde təki njangi-n də Abirakam ki adi mene be.

¹⁰ Dije pəti ki gai kadi Luwə a ər ta dəde ti ki takul təl rə go ndu-kun ti lə *Moji, ndəl e dəde ti. NDəl e dəde ti, tadə makitibi lə Luwə ə nə: «Dəw ki ra ki ində kəmne go ndu-kun je ti pəti, ki e ki ndangi me makitibi ti lə Luwə kin ki dəkagilo je pəti al ningə, ndəl e dəe ti✧.»

✧ **3:6** Kilə ngirə ne je 15.6; Rm 4.3 ✧ **3:7** Rm 4.16 ✧ **3:8** Kilə ngirə ne je 12.3 ✧ **3:10** Dətərənom 27.26

11 Ji gər maji kadi dəw ki Luwə a təl-e dəw ti ləne ki takul təl rə go ndu-kun ti goto. Tadə makitibi lə Luwə ə nə: «Dəw ki adi mene Luwə ə e dəw ki dana, ningə ki takul kadi-me lie ə a isi-n ki dəne taa✧.»

12 Ki rəjeti, ngirə ndu-kun e də kadi-me ti al, əi ne je ki dangi dangi. Makitibi lə Luwə ə nə: «Dəw ki ra go ndu-kun je ti ba a ingə kaji ki go rəbi təl rə go ti✧.»

13 Kirisi taa-je ilə-je taa ta ndəl ti lə ndu-kun. Kirisi or to je, un ndəl ki dəje ti ki dəne ti. MBata makitibi lə Luwə ə nə: «Dəw ki bəi-e də kagi-dəsi ti e dəw ki Luwə ndələ✧.»

14 E be mba kadi njangi də ki Luwə un mindine kadi n-adi Abirakam kin, dije ki əi Jipi je al ka ingəi ki takul Jəju Kirisi, ə kadi ki go rəbi lə kadi-me, j-ingə NDil Luwə ki Luwə un ndune kadi n-adi-je.

NDu-kun əi ki kun mindi

15 NGakom je, m-a m-un ne kare ki j-isi j-oi ki ndə je pəti dənangi ti ne mba kadi m-əji-n səsi ne kin: loki dəw un mindine, ndangi me makitibi ti, dəw made ki rangi ki asi kadi tuji kilə mindi lie kin, ə se kadi ilə ne ki rangi də ti goto.

16 Ningə kun mindi ki Luwə un adi *Abirakam, ki dəw ki gin koji ti lie ka e be tə. Makitibi lə Luwə ə nə: «Luwə un mindine adi dəw ki gin koji ti lə Abirakam✧,» adi e dəw kare ba, ki e Jəju Kirisi, bi makitibi ə nə: «Luwə un mindine adi dije ki gin koji ti lə Abirakam,» tə dije ki bəyi-naa, al.

17 Ne ki m-ge kadi m-əl ə to kin: Luwə un mindine adi Abirakam maji. Ningə asi bal bu sə ki kuti mitə go ti bəy taa, ndu-kun re. *NDu-kun ki re go

✧ 3:11 Abakuki 2.4 ✧ 3:12 Ləbətiki 18.5; Rm 10.5 ✧ 3:13 Dətərənom 21.23 ✧ 3:16 Kilə ngirə ne je 12.7

gogi kin ra tōgi kadi tuji kun mindi ki Luwə un adi Abirakam kəte kin al. Re ndu-kun tuji kun mindi kin ningə, kun mindi lə Luwə a təl ne ki kə kare.

18 Re Luwə adi ne dije ki go rəbi təl rə go ndu-kun ti ningə, tōji kadi e ki go kun mindi ti ə Luwə adi-n ne dije al. NGa je j-o kadi e ki go rəbi kun mindi ə Luwə adi maji-kur re-n də Abirakam ti tə.

Kilə lə ndu-kun

19 Re e be ningə, se kilə ra ndu-kun ki Luwə adi *Jipi je e ri wa? Luwə adi ndu-kun mba kadi gəri majal rade je ki isi rai ta kəm Luwə ti. *NDu-kun to be ki naa ti, biti kadi nginə-n dəw ki gin koji ti lə *Abirakam ki a re. Adi e dəw ki Luwə un ndune ade. Loki Luwə ndigi kadi ndu-kun, e malayka je ə Luwə ilə-n-de ki go rəbi lə dəw ki kare ki a mbo Luwə ti ki dije kadi ilə-de noji naa ti✧.

20 Ningə nje ka mbo dije ti kadi ilə-de noji naa ti, a a mbo dije ti ki bayi-naa, nə Luwə e kare ba bi bay al.

21 Ə se e kin oji kadi ndu-kun əsi ta kun mindi lə Luwə wa? Jagi əse ta al. Re ndu-kun madi to noq, asi kadi adi dije kaji ningə, m-gər kadi re ndu-kun a ər ta də dije ti noq Luwə ti. Ke ə ndu-kun ki be kin goto.

22 Makitibi lə Luwə əl təki dije pəti ki dənangi ti əi gin tōgi ti lə majal. To be mba kadi kun mindi ki Luwə un adi dije ki adi-e mede, təl tane me kadi-me Kirisi ti.

23 Kəte taa kadi dəkagilo kadi-me Jəju Kirisi re, j-isi tə dangay je gin tōgi ti lə ndu-kun. J-isi gin ti biti kadi Luwə tēe ki də kadi-me Jəju Kirisi adi-je.

✧ 3:19 Knjk 7.53

24 Dɔkagiloe ti kin ndu-kun to tɔ nje kindɔ kɛmne goje ti bitɔ kadi Kirisi re-n. Lo kin ti nga ɔ Luwɔ ɔr-n ta dɔje ti ki takul kadi-me Kirisi.

25 Ningɔ loki dɔkagilo kadi-me Kirisi re kin, je gin tɔgi ti lɔ ndu-kun ki kɛte isi indɔ kɛmne goje ti ka kin al ngata.

26 MBata sɛi pɛti, sɛi ngan lɔ Luwɔ ki takul kadi-me Jɛju Kirisi.

27 Sɛi pɛti, rai sɛsi batɛm lɔ Kirisi, adi itoi tɔ Kirisi wa be.

28 NGɔsine, dangi dangi goto mbɔ dije ti. Jipi ɔ se Giraki goto; bɛɛ ɔ se dɔw ki e ba rɔne goto; dɛne ɔ se dingɛm goto. Pɛti, sɛi kare ba me kindɔ rɔ naa ti ki Jɛju Kirisi.

29 Re sɛi dije lɔ Jɛju Kirisi ningɔ, sɛi gin koji lɔ Abirakam tɔ. A ingɛi nɛ je pɛti ki Luwɔ un ndune kadi n-adi Abirakam ki dije ki gin koji ti lie tɔ.

4

Njɛ kadi-me je ɔi bɛɛ je al ngata

1 Nɛ ki kadi m-adi igari ɔ to kin: NGon ki bawe iyɔ nɛ nduwɔ ade, e ɔ e ba nɛ kingɔ je pɛti ki bawe iyɔ, nɔ loki nay ngon bɛy, to ta dangi ki bɛɛ al.

2 To ta dangi al, tadɔ e gin tɔgi ti lɔ njɛ kote je ki njɛ ngɛm nɛ maji lie, bitɔ kadi dɔkagilo ki bawe ɔji asi bɛy taa, a adi-e nɛ nduwɔ lie.

3 J-ɛi ka to be tɔ. Loki ji gari Jɛju Kirisi al, j-ɛi bɛɛ je gin tɔgi ti lɔ majal je ki dangi dangi ki dɔnangi ti ne[☆].

4 Nɔ loki dɔkagilo ki Luwɔ ɔji asi, Luwɔ ilɔ NGone adi re. NGon ki dɛne oje gin ndu-kun ti lɔ *Jipi je.

☆ 4:3 4.9; Kol 2.8, 20

⁵ Re mba kadi taa dɔ dije ki isi gin tɔgi ti lə ndukun, taa kadi tɔ təl-je ngan lə Luwə ti tɔ.

⁶ Səi ngan lə Luwə ki rɔjeti, be ə Luwə ilə-n NDil ngonne me je ti. NDil ki adi j-isi bari Luwə Aba! ki kɔr me nə Bai✧.

⁷ E be ə, j bəə al ngata, nə j ngon lə Luwə. Ə re j ngon lə Luwə ningə, Luwə a adi ne nduwə je pəti ki ngəm mbata lə nganne je ki go me-maji ti lie.

Pol bəl kadi Galati je tɔli awi gin ndu-kun ti gogi

⁸ Kəte, loki igəri Luwə al bəy, isi irai bəə lə luwə je ki dangi dangi, nə ki rɔjeti ba, əi luwə je al.

⁹ NGA ki basine igəri Luwə, taa Luwə gər səsi tə yane je tɔ, ə igei təl kaw gin ne je ti ki tɔgide goto, taa ndade ka goto ka kin bəy. Igei təl kaw ra bəə ləde bəy.

¹⁰ Isi indəi kəmsi go ndɔ je madi ti, go nay je ti, go dɔkagilo je ti, ki go bəl je ti madi bəy!

¹¹ M-bəl kadi kilə ki m-ra dansi ti be kin to kare rəm ti ki ndangi.

¹² NGakom je, m-uwə njasi ki ngangi ti ba, itoi tə mi be, tadɔ mi ka m-to tə səi be tɔ. Igəri maji, ne madi ki majal kare ki irai səm goto.

¹³ Kadi mesi ole dɔ ti, təkɪ e ki go rəbi lə moy ə m-ilə-n səsi mbə Poy Ta ki Maji ki m-ilə səsi dɔsəy.

¹⁴ Me rɔ to ti ləm, rəm maji kadi dəw oo ki kəmne al, adi re a kidi-mi je, injei-mi je, nə irai ne kin səm al. Uwəi-mi rəsi ti tə kuwə yo. Ningə Oi-mi tə malayka lə Luwə ə se Jəju Kirisi wa ki dəne be yo.

¹⁵ Dɔkagiloe ti kin rəsi nəl səsi ngay, nga basine rənəl ka kin goto ngata. M-gər maji kadi dɔkagiloe

✧ 4:6 Mk 14.36; Rm 8.15

ti kin re ingəi rəbi kadi ɔri kə kəmsi adi-mi ka re a ɔri adi-mi.

¹⁶ Ningə ɓone m-təl nje bə ləsi mbata kəl ki m-əl səsi ta ki rɔjeti.

¹⁷ Di je ki isi ədi səsi kin, rai ne tə ne ki ta ləsi to rɔde ngay be, nə ki rɔjeti, gir ta ləde e gir ta ki majal. Isi ndigi kadi n-gangi səsi naa ti səm, kadi n-awi səsi gode ti yo.

¹⁸ Ne ki m-o maji ngay, e ta kadi itingəi bil me ne ra je ti ki maji ki dəkagilo je pəti. Dəkagilo ki m-goto səsi ka maji kadi uwəi ne ra ki maji ba ɓi iyəi tae al.

¹⁹ N Gānm je, m-ingə kɔ ki rangi ɓəy ki mbata ləsi tə dāne ki nje ndoo be, ɓiti kadi itəli di je ki tɔgi gangi me ta ti lə Kirisi.

²⁰ M-ndigi ngay kadi mi səsi naa ti ki ɓasine wa kin, kadi m-əl səsi ta ki ndu ki sɔbi kəl-n səsi ta. Tado m-gər ne wa ki kadi m-ra dana ki mbata ləsi, al.

Kun mindi je ki joo, Agar əi ki Sara

²¹ Səi ki indigi kadi isi gin tɔgi ti lə ndu-kun, təkɪ rɔjeti, igəri me ta ki ndu-kun əl kin al.

²² Makitibi lə Luwə əl ə nə: «Abirakam oji ngan je ki dingəm joo: ki kare, kɔe e ɓəə ə ki nungi kɔe e ɓəə al. Dāne ki ɓəə tɔe nə Agar, ə e ki e dəw dərɔne tɔe nə Sara tɔ☆.»

²³ N Gōn lə dāne ki ɓəə, oje təkɪ ojii ndəgi ngan je pəti ki dənangi ti, nə ngon lə dāne ki e dəw dərɔne, koje to ta dangi. Luwə un mindine adi kəte dɔ koje ti☆.

²⁴ Me ta je ti kin Luwə oji-je ne kare kadi ji gər. Dāne je ki joo kin oji dɔ kun mindi je joo ki Luwə

☆ **4:22** Kilə ngirə ne je 16.15; 21.2 ☆ **4:23** Kilə ngirə ne je 17.16; Rm 9.7-9

un: Kun mindi ki dɔ mbal Sinay ti e Agar ki a oji bɛɛ je.

²⁵ Agar e mbal Sinay ki Arabi ti, to tɛ bɛ bo ki Jorijalɛm ki dɔkagilo ti ki bɔne kin be. To be, mbata Jorijalɛm ki dije ki me ti pɛti ɛi bɛɛ je gin tɔgi ti lɛ ndu-kun.

²⁶ Nɛ Jorijalɛm ki dɔrɔ ti, e bɛɛ al. E ɛ e koje tɔ.

²⁷ Makitibi lɛ Luwɛ ɛ nɛ: «I kuji dɛne, ira rɔnɛl, i ki igɛr to ndoo ngon al, ur kɔl rɔnɛl. MBata dɛne ki ngawe mbate a aw ki ngan je ngay itɛ e ki isi ki ngawne✧.»

²⁸ NGakom je, sɛi, itoi tɛ *Isaki ki *Abirakam oje ki go kun mindi ti ki Luwɛ un ade kin be.

²⁹ Dɔkagiloe ti kin, ngon ki oji-e tɛ ndɛgi ngan je pɛti ki dɔnangi ti adi kɔ e ki oji-e ki tɔgi lɛ NDil Luwɛ. Ko nɛ wa ki ra nɛ kin ɛ isi ra nɛ bɔne bɛy.

³⁰ Ɖ se ta ri ɛ makitibi lɛ Luwɛ ɛl wa? Makitibi lɛ Luwɛ ɛl ɛ nɛ: «Ituwɛi dɛne ki bɛɛ ki ngone kɔ, tado ngon lɛ dɛne ki bɛɛ a i tɛ kingɛ nɛ nduwɛ naa ti ki ngon lɛ dɛne ki e dɛw dɔrɔne✧.»

³¹ NGakom je, ki oji dɔje, j-ɛi ngan lɛ dɛne ki bɛɛ al, nɛ j-ɛi ngan lɛ dɛne ki e dɛw dɔrɔne yo taa.

5

Kirisi taa je iyɛ-je taa

¹ Kirisi taa-je iyɛ-je taa mba kadi j-ɛi ki taa kiyɛ taa ki dɔ gangi. Ai dɔ njasi ti, iyɛi rɔsi kadi dɛw madi tɛl sɛsi bɛɛ ti bɛy al ngata.

² Oi maji, mi Pol m-ɛl sɛsi ta taga wangi. Re adi ijɛi mɔtisi bɛy ningɛ, Kirisi a tɛl nɛ ki kare ki rɔsi ti.

✧ 4:27 Ejay 54.1 ✧ 4:30 29-30: Kilɛ ngirɛ nɛ je 21.9-10

³ M-ndər mbisi ki kə joo bəy, dəw ki ra ki adi ijəi mətə ningə, səbi kadi ində tane dəm go ndu-kun je ti.

⁴ Səi dije pəti ki isi sangi kadi Luwə ər ta dəsi ti ki go rəbi lə ndu-kun, səi ki gangi naa ti ki Kirisi. A asi kingə ra maji lə Luwə al ratata.

⁵ Ki səbi dəje, j-ində meje ti kadi Luwə a ər ta dəje ti tadə j-adi meje Jəju Kirisi. E kin ə j-isi ji nginə kadi NDil Luwə a adi-je me təge ti.

⁶ Re dəw madi ində rəne naa ti ki Jəju Kirisi, ə ijə mətine, ə se ijə mətine al ka, e ne ki ndae goto. Ne ki bo ngay e ta kadi dəwe kin adi mene, ningə kadi kadi-me kin aw sie adi ndigə dije.

⁷ Lo kilə ngire ti, irai kilə maji ki dum, ningə ki basine kin, dəw madi ilə kagi nəsi ti, əgi səsi kadi itəli rəsi go ta ki rəjeti ka kin ngata.

⁸ Dəw ki əgi səsi rəbi kin e dəw ki Luwə ki bar səsi ile al.

⁹ Dije əli əi nə: «NGon əm ki ndəy be ra nduji ki ləy ba pəti adi i.»

¹⁰ Ki rəm ti, m-taa mesi me kində rə naa ti ki Babe. Ningə m-gər maji kadi səi ka iməri ta tə mi be tə. Nə dəw ki yəti dəsi kin, re dəwe e-n nə nə ka Luwə a gangi ta dəe ti.

¹¹ NGakom je, ki səbi dəm, re m-isi m-ilə mbe kadi, gar, dəw ijə mətine bəy taa Luwə ər ta dəe ti ningə, *Jipi je a indəi kəmm ndoo al ngata. A indəi kəmm ndoo al, taa re koy lə Kirisi də kagi-dəsi ti a e ne kəbi mbata ti lə dəw al tə.

¹² Ki rə njé yəti dəsi ti, səbi kadi re a əri gəmde wa par.

Kilə lə darə ki kilə lə NDil Luwə

13 Səi ngakom je, Luwə ɓar səsi mba kadi səi ki taa kiyə taa. Ke ə, kadi taa ki Luwə taa səsi iyə səsi taa kin, uni girə dɔ ti irai ne lə darɔ təkɪ mesi ndigi al. Nə kadi irai kilə ɓəə adi-naa ki yo ki ne ki ndigi-naa.

14 MBata ndu-kun je pəti ɔsi dɔde naa ti me ndu-kun ti ki kare ki ə nə: «A indigi dəw madi tə darɔi j wa be» kin☆.

15 Re idɔi-naa je, iribəi-naa je tə da je ki wale be ə, igɔi rəsi maji, ta təl tae ə a tuji-naa.

16 E be ə, m-əl səsi m-ə nə: Iyəi NDil Luwə adi ɔr nɔsi ningə a rai ndigi lə darɔ al.

17 NDigi ra je lə darɔ ka kin isi rɔi ki NDil Luwə, ningə NDil Luwə isi rɔ ki ndigi ra je lə darɔ tɔ. Tɔgi je ki joo kin isi rɔi-naa dande ti, adi lo kadi irai ne ki mesi ndigi goto.

18 Nə re NDil Luwə ɔr səsi ta rəbi ɓa, ndu-kun aw ki tɔgi dəsi ti al.

19 Kilə ra je ki majal lə darɔ toi taga wangi: Adi e sangi-naa ki go rəbe ti al, ki ne ki to nje, ki sangi-naa ki lo kaya ti,

20 ki kəsi məkəsi nangi nɔ yo je ti, ki ra mbəli, ki kuwə-naa me ti, ki koo ta-naa al, ki jangi, ki wongi, ki ni, ki gangi-naa, ki kər kəm-naa,

21 ki kəm-nda, ki gɔ kasi, ki kuso ne kadi, ki ndəgi koo kilə ra je ki be kin. M-ndəji səsi təkɪ m-əl-n kəte: njé ra ne je ki be kin a ooi kɔbe lə Luwə al.

22 Ningə, kilə ra lə NDil Luwə e: ndigi-naa, ki rɔnəl, ki kisi-maje, ki kisi dɔ ti ki naa, ki me-maji, ki ra maji, ki ka dana,

23 ki səl ləm ləm, ki kulə darɔ gin tɔgi ti. *NDu-kun ɔsi ta kilə ra je kin al.

☆ 5:14 Ləbatiki 19.18

24 Dije pəti ki əi ya Kirisi, təti rə darə ki ndigi ra je lie pəti də kagi-dəsi ti.

25 E NDil Luwə ə adi-je kisi ki də taa, ə maji kadi j-adi NDil ər-je ta rəbi.

26 Maji kadi j-əi njé kun də taa al. Səbi kadi j-adi-naa wongi al, taa kadi jangi ra-je də-naa ti al tə.

6

Kira ki naa yo ki ne

1 NGakom je, re uwəi dəw madi də ne ra ti ki go ti al, maji kadi səi ki awi ki NDil Luwə mesi ti, irai sie kadi təl re də rəbi ti ki maji. Nə ke ə kadi oji-e ki mindi ki səl lom taa. Ningə kadi dəw ki ra dansi ti oo rəne maji, kadi osi me ko ne na ti kin al.

2 Irai kadi itaai ne ki kəy də-naa ti. Re irai be ningə, a səi njé təl rə go ta ti lə Kirisi.

3 Re dəw madi ki ndae goto, oo rəne kadi ne dəw ki nga ningə, dəwe kin isi ədi rəne.

4 Kadi nə nə ka ində maji kilə rane oo. Re ingə ne madi ki maji me ti ningə, kadi ra rənəl də kilə ti ki e wa ra ki kanji kadi un rəne ində kadi ndəgi dije ti.

5 Tado nə nə ka a a ta kilə je ləne ki ra.

6 Səbi kadi dəw ki nje taa ne ndo ki j rə Luwə ti, kay ne kingə je ləne pəti ki dəw ki nje ndo-e ne.

7 Dəw a mbə ki Luwə al, ə ədi rəsi al. Ne ki dəw dibi a təti kande.

8 Kin ə re dəw dibi ne ki go darə ti ningə, kande ki a təti e koy. A kin ə re dəw dibi ne ki go NDil Luwə ti tə ningə, kande ki a təti e kaji ki to ratata ki nq ti.

9 Lo kin ti, maji kadi ne madi ər təgi je ta ra maji ti al. Loki j-uwəi rəje ba ta ra-e ti ningə, j-a ji təti kandi ki maji dəkagiloe ti.

¹⁰ E be ə, loki j-ingəi dəkagilo ra maji ningə, maji kadi ji rai maji ki dije pəti. Ki bo ngay e njé ki adi mede Jəju Kirisi.

Ta ki dɔbəy ti ki kuwəji-naa

¹¹ Oi ne ki m-ndangi m-adi səsi kin. E mi wa ə m-ndangi boy guri guri ki jim.

¹² Əi *Jipi je ki ndigi kadi n-nəli ndəge je ə yə isi indəi gu dəsi ti kadi ijəi mətisi. Rai be mba kadi dije adi-de kə mbata ta koy lə Kirisi də kagi-dəsi ti al.

¹³ Əi je wa ki njé kijə mətide kin, uni go ndu-kun je lə Jipi je ba pəti al. NDigi kadi səi je ə ijəi mətisi kadi kijə mətəi ləsi e ne kində gu ləde.

¹⁴ Ningə mi, m-ində gum ki kagi-dəsi lə Bəbe ləje Jəju Kirisi, bi m-ində gum ki ne ki rangi al. MBata ki takul koy lə Jəju Kirisi də kagi-dəsi ti, ne je ki dənangi ti ne təli ne ki koy ki rəm ti, ə mi m-təl ne ki koy ki rə ne je ti ki dənangi ti ne tə.

¹⁵ Ningə re dəw ijə mətine, ə se ijə mətine al ka, e ne ki ndae goto. Ne ki bo ngay e ta kadi dəw təl ne kində ki sigi.

¹⁶ Kadi kisi-maje ki me-maji lə Luwə e də dije ti pəti ki uni go rəbi ki sigi, ki dije pəti ki əi dije lə Luwə.

¹⁷ Kaw ki kəte noo kin, kadi dəw ra səm ne ki kə al ngata. Tadə m-aw ki ndunə do je ki oji go kə lə Jəju rəm ti.

¹⁸ NGakom je, kadi me-maji lə Bəbe ləje Jəju Kirisi e naa ti səsi. *Amen.

KĒLƏ-MĪNDĪ KĪ SĪGĪ

New Testament in Bedjond (CD:bjv:Bedjond)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bedjond

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bedjond

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-11-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
a4f34a03-c89e-55e0-bc3f-22f7829df823